

An aerial photograph of Olomouc, Czech Republic, showing a dense urban area with numerous buildings, streets, and green spaces. The city is surrounded by trees and hills. The image is used as a background for the report cover.

BermanGroup

Průzkum podnikatelského prostředí v Olomouci

Zpráva za rok 2018

Město Olomouc

- Zadavatel: **Město Olomouc**
- Zhotovitel: **Berman Group**
- Datum: **Říjen 2018**

Obsah:

1	Úvod a metodika	3
2	Shrnutí závěrů z průzkumu	3
3	Výsledky průzkumu ve firmách	4
3.1	Základní charakteristika	4
3.2	Bariéry rozvoje firem	4
3.3	Pracovní síla a zaměstnanost	6
3.4	Výkony a export	9
3.5	Výzkum, vývoj, inovace	10
3.6	Nemovitosti a investice	11
3.7	Spolupráce s městem	12
3.8	Celkový dojem	15
4	Přehled použitých zkratk	20

Seznam grafů:

Graf č. 1: Bariéry rozvoje	5
Graf č. 2: Vývoj počtu zaměstnanců v navštívených firmách	7
Graf č. 3: Hrubá měsíční mzda	7
Graf č. 4: Trhy olomouckých firem	9
Graf č. 5: Prodeje podle oblastí (v tisících Kč)	9
Graf č. 6: Počet pracovníků ve VaV na 100 zaměstnanců	10
Graf č. 7: Prostory pro podnikání	11
Graf č. 8: Nemovitosti a investice	11

1 Úvod a metodika

Průzkum podnikatelského prostředí, jehož výsledky předkládáme, pokračuje v sérii průzkumů, které Magistrát města Olomouce provádí od roku 2000 pravidelně každé dva roky mezi významnými podnikatelskými subjekty v Olomouci. Tazatelé Berman Group ve spolupráci s OK4Inovace provedli 46 rozhovorů s manažery a řediteli firem, které byly vybrány ze souboru cca 100 nejvýznamnějších (největších) zaměstnavatelů v průmyslu a strategických službách doplněného o skupinu malých a středních firem s růstovým potenciálem. Navštíveny byly ty podniky, kde se podařilo domluvit schůzku v měsících září a říjen 2018.

V této souvislosti je nutno ocenit vstřícnost, s níž většina oslovených firem souhlasila s návštěvou a rozhovorem. Tím větší je ovšem i zodpovědnost veřejné správy za to, že výsledky průzkumu nezapadnou a na názory podnikové sféry dojde při stanovení strategických cílů města Olomouce.

2 Shrnutí závěrů z průzkumu

Za nejdůležitější zjištění průzkumu lze považovat následující:

- Olomoucká místní ekonomika se s největší pravděpodobností přibližuje limitům svého růstu na bázi klasické expanze. Podniky s vysokou produktivitou předpovídají další růst tržeb, investic a potřebu více kvalifikovaných pracovníků. Ostatní firmy očekávají stagnaci;
- Místní ekonomika má značnou exportní orientaci, převážně na náročné západní trhy. Ve vzorku zahrnutém do průzkumu mají významné zastoupení mezinárodně konkurenční schopné firmy – jak podniky ovládané zahraničními investory, tak firmy českých vlastníků;
- Tržby zkoumaných firem v roce 2017 narostly do celkové výše 18,78 miliard Kč. Pro letošní rok je očekáván další nárůst o téměř 6%. Příznivým faktorem je exportní výkonnost, kdy 57,9% produkce firem se uplatní na zahraničních trzích, z toho 48,3% na trzích Evropské Unie;
- Za hlavní překážky dalšího růstu podniky označily horšící se dostupnost kvalifikované pracovní síly, (rychle) rostoucí mzdy a nejrůznější legislativní omezení;
- Olomoucké firmy si dlouhodobě stěžují na nedostatek pracovníků s technickou kvalifikací všech kategorií. Současně jsou v zásadě spokojeny se zaměstnanci, kteří pro ně již pracují a hlavní problém vidí v nedostatečné dostupnosti, kvalifikaci a motivaci nových pracovníků;
- Průměrná hrubá mzda dosáhla v roce 2017 výši 33 000 Kč měsíčně a dále poroste. Celá řada podniků varuje, že rychlý nárůst mezd zásadně snižuje jejich konkurenceschopnost;
- Podíl vlastního / firemního výzkumu a vývoje (cca 119 pracovníků v 26 podnicích), což je spíše průměrný výsledek. Situace se může v budoucnu zlepšit v souvislosti s procesem upgradingu firem, které jsou součástí větších korporací;
- Většina firem disponuje vlastními nemovitostmi / prostory pro podnikání, některým (18) však chybí prostory pro další rozvoj. Firmy uvádějí velmi slušnou investiční aktivitu do nových nemovitostí a technologií. Celkově lze v nejbližších letech očekávat investice ve výši přes 1,6 mld. Kč a ve vazbě na tyto investice by mělo vzniknout asi 130 nových pracovních míst;
- Firmy nemají nerealistická očekávání, pokud jde o podporu podnikání ze strany města. Ocení především lepší komunikaci a efektivní výkon (správních) agend. Na druhé straně, problémy dostupnosti kvalifikované pracovní síly a dostupnosti ploch / nemovitostí pro podnikání volají po řešení a lepší spolupráci všech zainteresovaných stran.

3 Výsledky průzkumu ve firmách

3.1 Základní charakteristika

V průběhu měsíců září a říjen 2018 bylo navštíveno 45 firem ze seznamu největších zaměstnavatelů doplněného o skupinu malých a středních firem s růstovým potenciálem, která byla sestavena ve spolupráci s magistrátem města a OK4Inovace a vycházela ze znalosti místního inovačního prostředí. Jeden podnik vyplnil on-line dotazník na webu. Navštívené firmy byly podle druhu vykonávané činnosti zařazeny do 4 skupin: strojírenství a kovovýroba (18), stavebnictví (5), podnikové služby a IT (6) a ostatní průmysl a služby (17).

Mezi navštívenými podniky převažovaly společnosti s ručením omezeným (celkem 31), následovány akciovými společnostmi (celkem 14). Třicet navštívených podniků má v Olomouci svoje hlavní sídlo, zatímco v ostatních případech se jedná (nejčastěji) o výrobní závod se sídlem v zahraničí (13), nebo jinde v České republice (3).

V dotazovaném vzorku převažují malé podniky do 50 zaměstnanců, kterých je 20 a zaměstnávají celkově 488 pracovníků. Středních podniků od 50 do 250 zaměstnanců je v průzkumu 17 s 1887 zaměstnanci. A konečně, velkých podniků s více než 250 zaměstnanci se do průzkumu zapojilo celkem 9 a o jejich významu pro místní ekonomiku svědčí to, že poskytují pracovní místa pro 4466 obyvatel Olomouce a okolí.

Na základě odpovědí respondentů na otázky zaměřené na vizi a strategii firmy a zdroje konkurenční výhody byly rozlišeny následující kategorie firem dle míry aspirace k vůdcovství změn na světovém trhu: Lídr (9), kterým je firma s aspirací k udávání trendů a změn na světovém trhu, Průkopník (15) investuje do hledání a zkoušení nových řešení a jejich ověření na trhu, prosazuje se v úzce zaměřených oblastech, Následovatel (9) je firma s aspirací být lídrům na dohled a umět co nejrychleji reagovat na jejich kroky. Firma přímo konkuruje lídrům a soustředí se na schopnost rychlé reakce na kroky lídrů a Optimalizátor (11) je bez aspirace na to být v popředí změn na světovém trhu. Změny přebírá, soustředí se na optimalizaci zavedených produktů, jejich vlastností a způsobů výroby. Velmi často jde o výrobní pobočku zahraniční firmy.

3.2 Bariéry rozvoje firem

Tradiční otázka každého průzkumu zjišťuje, co brání podnikům v dalším rozvoji a co jim přináší největší problémy. Vnímání závažnosti jednotlivých faktorů se průběžně mění v celé České republice a tyto změny často poskytují užitečnější informaci než samotné pořadí. Graf č. 1 na následující straně ukazuje váhu jednotlivých bariér podle počtu odpovědí (modré sloupce) a přepočtenou na počet zaměstnanců firem (červený sloupec).

Největším a nejčastěji zmiňovaným problémem je již v třetím po sobě jdoucím průzkumu dostupnost kvalifikovaných pracovníků, na kterou si stěžuje 60,9% dotázaných firem, které zaměstnávají 71,5% pracovníků. Tento problém logicky pociťují větší zaměstnavatelé intenzivněji (77,8%), než malé (45%) a střední (70,6%) podniky.

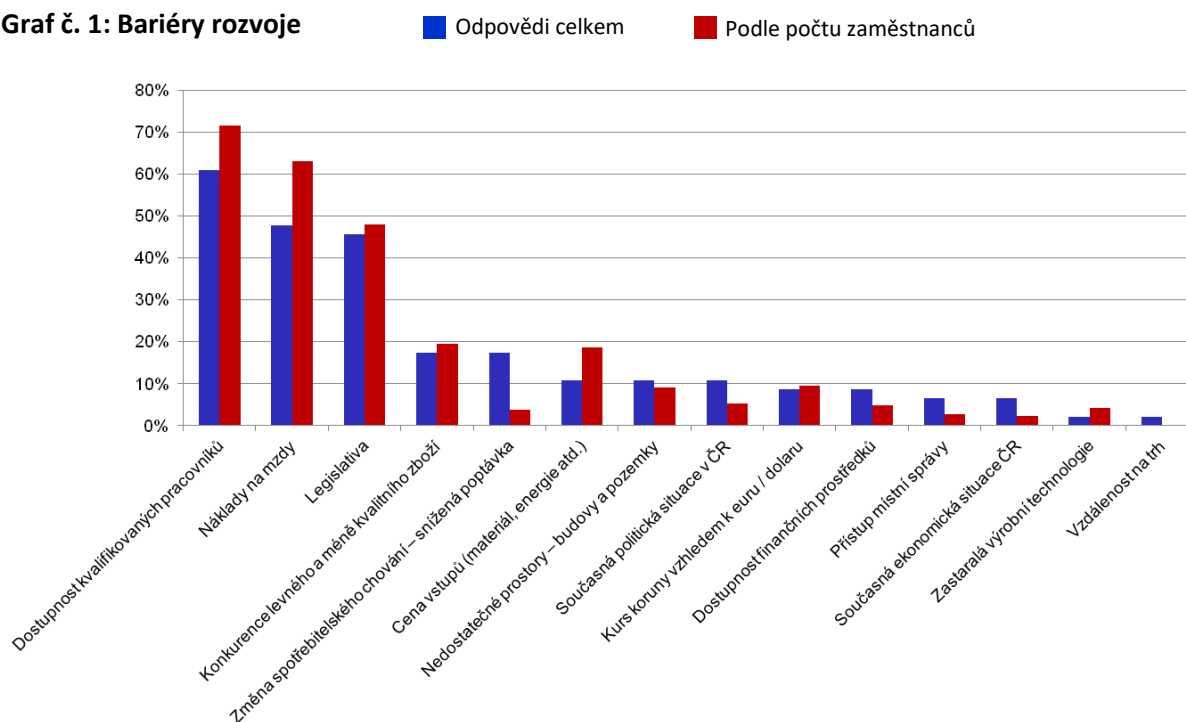
Novým trendem, který zachycuje tento průzkum, je nárůst váhy nákladů na mzdy, jako bariéry pro rozvoj firem. Jestliže v roce 2016 označilo náklady na mzdy jako bariéru dalšího růstu 21,6% podniků, v letošním roce to bylo 47,8% podniků zaměstnávajících 63,1% pracovníků.

Problém nedostatku pracovní síly je silně svázaný s rostoucími náklady na mzdy a v tomto „tandemu“ představuje jeden z limitů rozvoje místní ekonomiky. V daném kontextu stojí za povšimnutí, že se s těmito problémy nejlépe vyrovnávají strojírenské a kovoobráběcí podniky (38,9% dostupnost, 47,4% mzdy), tedy rozhodující sektor místní ekonomiky.

Malé (45% dostupnost, 35% mzdy) a střední (70,6% dostupnost, 58,8% mzdy) firmy mají obecně menší citlivost na dostupnost a náklady pracovní síly, ale špatná dostupnost kvalifikovaných pracovníků se stává zásadní překážkou rozvoje tohoto segmentu podnikání. Komentáře:

- Nedostatek pracovní síly (růst mezd rychlejší, než je produktivita práce) spolu s kurzovými ztrátami mají za následek výpadek zisku ve výši téměř 40 mil. Kč. Proto budeme nadále přesouvat výrobu do Ruska, Číny a Indie, kde má firma pobočky. Počet zaměstnanců už nebude růst, spíše se bude zaměřovat na zvyšování přidané hodnoty na zaměstnance;
- Kvalita konstruktérů - jejich vzdělání je příšerné. A to nejen studentů - absolventů. Zkusili najmout i lidi podle životopisu zkušené, ale byla to katastrofa;
- Firma "stárne". Dlouholetí zaměstnanci nejsou moc doplňováni novými mladšími.

Graf č. 1: Bariéry rozvoje

Třetí podle četnosti jsou „legislativní omezení“, která jako bariéru uvedlo 45,7% dotázaných podniků (+4,7% oproti roku 2016) a toto hodnocení je velmi vyrovnané ve všech třech segmentech podniků podle velikosti. Nejvíce si na legislativní omezení stěžují firmy ve stavebnictví (60%), zatímco u firem v IT a v podnikových službách je uvedlo pouze 16,7% respondentů. Jako konkrétní příklady si firmy nejčastěji stěžovaly na stále narůstající administrativní a kontrolní tlak úřadů, zdlouhavost správních (zejména stavebních) řízení a na problém pracovní síly, kde vedle obecného nedostatku vidí problém v nedostatečné kvalifikaci a rychlém růstu mezd. Příkladem uvádíme:

- Vysoké daně a kontroly ze sociálky, finančního úřadu atd. Jejich týdenní kontrola řádně komplikuje práci v takové malé firmě (vyblokuje kapacity);
- Neuvěřitelná administrativa, formalistické právní prostředí, požadavky v BOZP (kdy jsou vyžadovány "pro-forma" stohy papíru, které zaměstnanci podepíší, že byli proškoleni);
- Úřednická byrokracie - rychleji vyprojektují, než vyřídí povolení.

Na čtvrtém místě je „konkurence levného a méně kvalitního zboží“, které je však se 17,4% (respektive s 19,6% podle počtu zaměstnanců) podstatně méně závažnou bariérou. Výrazně ji pociťují podniky ve stavebnictví (60%), kdy firmy poskytující podnikové a IT služby ji nezmínily ani jednou. Oproti roku 2016 jde o pokles o cca 1/3.

Na pátém místě (17,4%, resp. 3,8% podle počtu zaměstnanců) se umístila „změna spotřebitelského chování – snížená poptávka“. Tento faktor postihl především malé firmy do 50 zaměstnanců působící v sektoru podnikových a IT služeb.

Další bariéry jsou uváděny jen omezeným počtem respondentů, a pokud mají významnější dopad, tak se týkají specifického sektoru nebo segmentu podnikání: ceny vstupů (materiálu, energií, atp.) jsou dílčím problémem pro velké (20%), exportně orientované (20%) firmy ve strojírenství a kovovýrobě. Problém nedostatečných prostor častěji uváděly malé firmy ze sektoru podnikových a IT služeb (33,3%). Dostupnost finančních prostředků uvedlo jako bariéru 60% podniků ve stavebnictví, kdy pro ostatní firmy nepovažují financování za významný problém (průměr 8,7%). Kurz koruny vůči ostatním měnám (8,7%) byl nejčastěji uváděn exportně orientovanými firmami zahraničních vlastníků (15,4%).

Celá řada bariér byla zmíněna jen velmi omezeně, ať už se jedná o vztahy s místní správou, vzdálenost na trhy, zastaralé technologie, nebo celková ekonomická situace v České republice. Následující komentáře dokreslují situaci:

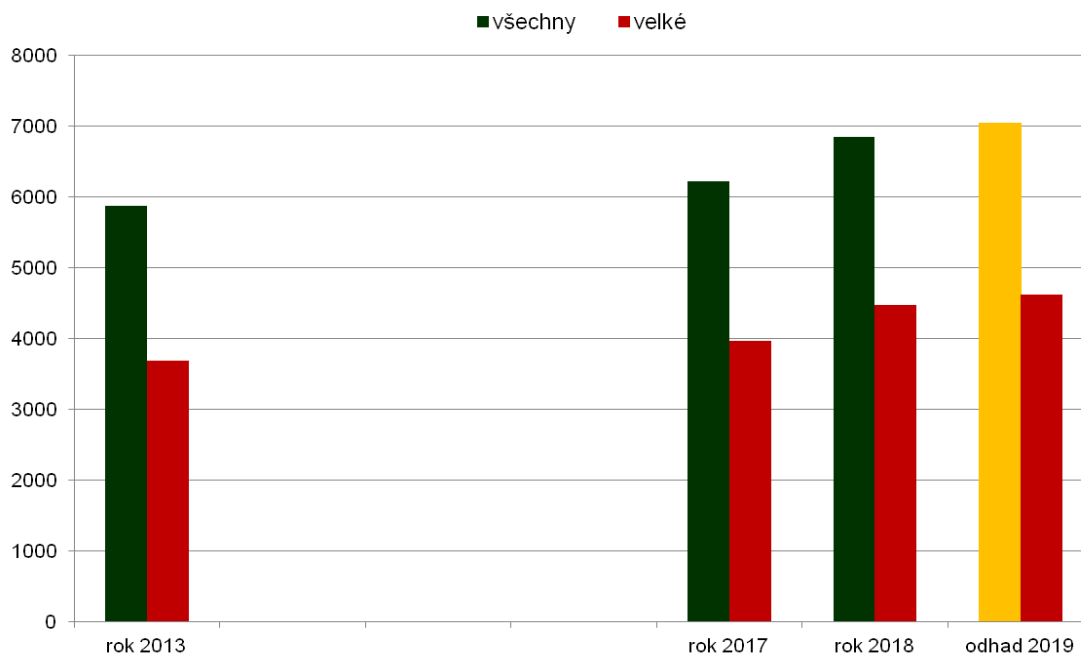
- Zakázky realizujeme vesměs pro veřejnou správu, kde je velký tlak na cenu kvůli zákonu o veřejných zakázkách - navrch má tedy levná, ale méně kvalitní konkurence;
- 70% tržeb máme v cizí měně (včetně forintu a zlotého), takže máme poměrně velkou závislost na kurzu koruny. Např. na maďarském forintu jsme letos již prodělali 10%;
- Vzdálenost na trh - bariéra, protože máme dodání 48 hodin po celé Evropě. Nedostatečné prostory - problém s pozemkem na ulici Šlechtitelů, který se táhne kvůli chybě firmy, které to zadali již dlouho. Brzy se snad vyřeší a bude postavena výroba tam;
- Tlak na rozvoj benzinových pohonů. Do budoucna věříme rozvoji automotive spíše na bázi vodíku, než elektromobilně;
- Obecně jsou to vyhlášky o hazardu. V Olomouci je však situace dlouhodobě dobrá.

3.3 Pracovní síla a zaměstnanost

V navštívených podnicích pracovalo na podzim roku 2018 cca 6840 zaměstnanců. Graf číslo 2 ukazuje rostoucí trend zaměstnanosti ve firmách, který by měl pokračovat i v příštím roce. Jednotlivé podniky však prošly různým vývojem a pět z nich za posledních 5 let propustilo 5 a více procent pracovníků. Na druhou stranu, ve zkoumaném vzorku je také deset firem, které ve stejném období pracovní místa vysokým tempem vytvářely. Celkový přírůstek v letech 2013 až 2018 je pak 14,8% .

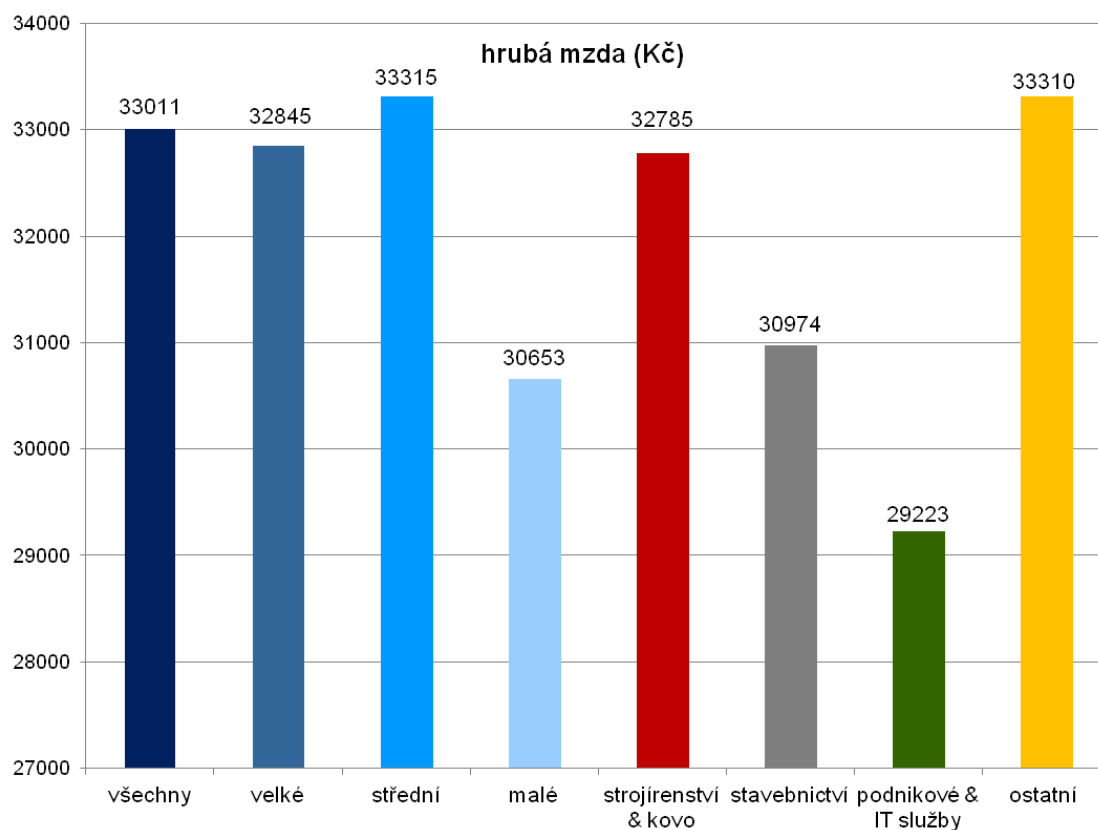
Nejrychleji rostla strojírenská a kovovýroba (+31,7%) ve velkých firmách nad 250 zaměstnanců, která je hlavním zdrojem nových pracovních příležitostí v místní ekonomice (viz graf č. 2). Pozitivní je také růstu zaměstnanosti v segmentu malých firem (+27% v porovnání s rokem 2013). Obrácený trend je patrný v sektoru stavebnictví, který oproti roku 2013 ztratil cca 1/5 pracovních míst a pro příští rok odhaduje stejný počet zaměstnanců jako letos.

Graf č. 2: Vývoj počtu zaměstnanců v navštívených firmách

Průměrná mzda v letošním roce podle vyjádření těch manažerů, kteří odpověděli (43 z 46), dosáhne 33 000 Kč. Rychlý růst mezd v uplynulých letech plně koresponduje s trendy na národní úrovni a firmy předpokládají další nárůst také v příštím roce. Jakkoli se průměrná hrubá mzda na úrovni jednotlivých podniků pohybuje v rozpětí od 25 000 Kč do 80 000 Kč, při zkoumání platové úrovně sektorů a/nebo segmentů podnikání vidíme velmi vyrovnané platové podmínky (viz graf č. 3). S jistým zjednodušením lze říct, že nejlépe platí středně velké firmy v kategorii „ostatní průmysl a služby“.

Graf č. 3: Hrubá měsíční mzda

Tři čtvrtiny dotazovaných firem (především velké a střední podniky podle počtu zaměstnanců) pociťuje nedostatek zaměstnanců s klíčovými dovednostmi a kvalifikací. Od předchozích průzkumů nepozorujeme zlepšení a seznam chybějících profesí (kvalifikovaní dělníci, technici, operátoři) se rovněž příliš nezměnil. Nově se objevuje nedostatek schopných obchodníků a prohlubuje se problém s věkovou strukturou pracovníků klíčových profesí a jejich postupného odchodu do důchodu. Pro ilustraci uvádíme komentáře firem:

- Chybí nám CNC operátoři - kvalifikovaní operátoři / technologové programátoři, kteří si umí výrobu připravit včetně naprogramování stroje. Obyčejné operátory nepotřebujeme. Nedostatek lidí již omezuje rozvoj firmy. Mohli bychom vyrábět víc, zakázek je dostatek;
- Máme poměrně malou fluktuaci mezi 7 a 8 %. Nově se snažíme získat pracovníky ze Srbska. Nabídla je personální agentura. Máme prvních 10 zaměstnanců z oblasti srbského Banátu. Ti lidé mají podobné kulturní zvyklosti. Za doporučení vhodného pracovníka dáváme stávajícím zaměstnancům odměnu 20000 Kč;
- Tesaři, železáři, strojníci, stavební dělníci;
- Firmu chceme udržet malou, tak, jak je nyní. 25 zaměstnanců s využitím vyspělé robotizace. Ve firmě prakticky nemáme fluktuaci zaměstnanců;
- Chybí zaměstnanci. Chtěli bychom investovat do nové výrobní haly, ale nemáme na to lidi.
- Chybí nám modeláři - tento obor byl navíc v minulosti zrušen ve vzdělávacím systému a už by jej ani neměl kdo učit;
- U nových uchazečů postrádáme obchodní dovednosti, cílevědomost a snahu pracovat;
- Postrádáme znalosti robotiky, ovládání a programování sofistikovaných výrobních zařízení, jejich servis.

Nedostatek kvalifikovaných pracovníků se firmy snaží řešit se školami, a to středními i vysokými. Více než polovina dotazovaných spolupracuje se školami v Olomouckém kraji a jedna třetina také se školami mimo region. Několikrát byla uvedena dobrá spolupráce se Sigmundovou střední školou v Lutíně, SŠ polytechnickou Olomouc, Střední školou elektrotechnickou, SŠ strojnickou, SŠ technickou a obchodní v Olomouci, dále pak s UPOL, VUT Brno, UTB Zlín, VŠB-TU Ostrava a dokonce i spolupráce se školami v Polsku. Mezi příklady dobré praxe patří:

- Stáže, brigády, povinné praxe, psaní maturitních prací, bakalářských, diplomových prací.
- Zůstalo nám díky této spolupráci 7 lidí minulý rok jako stálí zaměstnanci;
- Hlavně s SOU v Lutíně. Každý rok bereme 3 - 4 učně na praxi. Na praxi zůstávají 2 roky. Většinou pak všem nabídneme zaměstnaneckou smlouvu. Toto je nejjistější způsob získávání nových zaměstnanců;
- SPŠ strojnická, SŠ Lutín, Strojírenské učiliště v Uničově - praxe, stipendia.

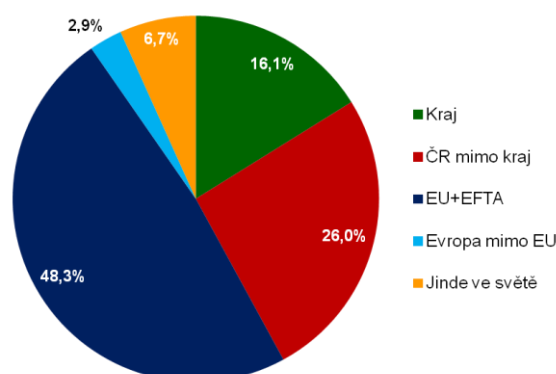
Na druhé straně jsou opačné zkušenosti typu:

- Chtěli jsme, ale škola, kde se dají sehnat elektrikáři nám oznámila, že už má spoluprací mnoho a na nás by zbyli jen ti, které nikdo nechce;
- Kvalita absolventů na UPOL (geoinformatika) je nízká. Spolupráce už nepokračuje. Finančně ani časově se nám nevyplatí;
- Máme nedostatek finančních zdrojů na to, abychom platili stipendia apod.

3.4 Výkony a export

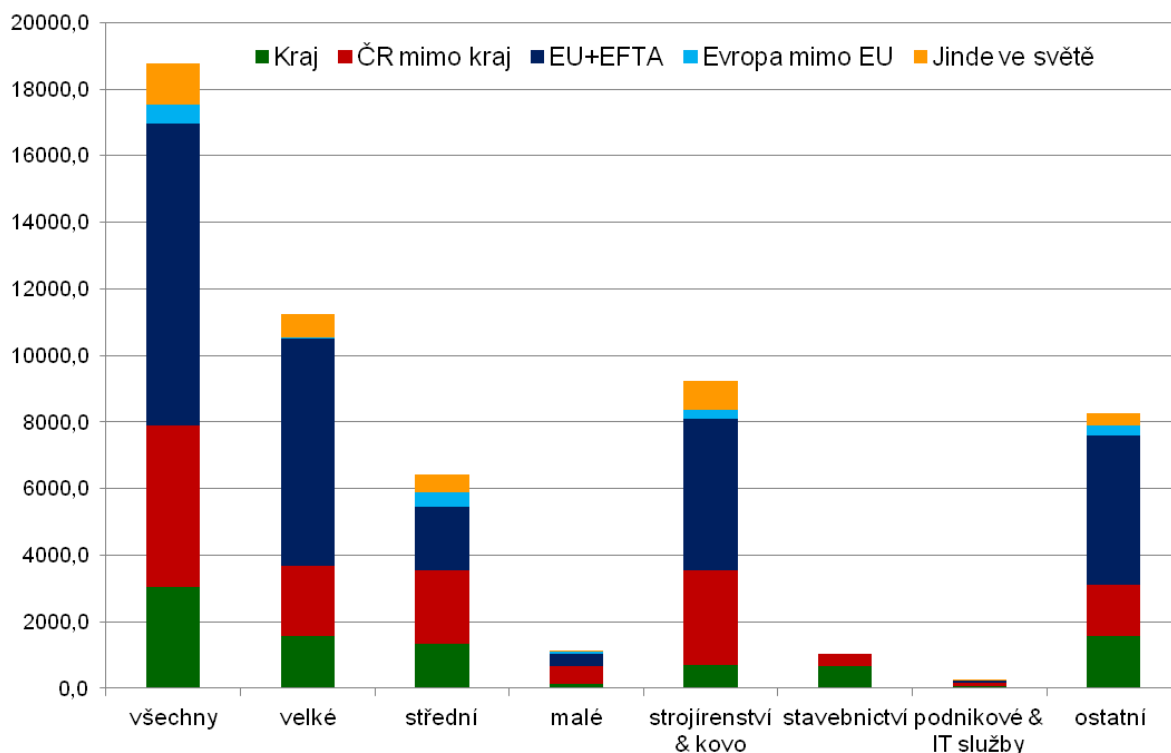
Jednou z nejdůležitějších charakteristik popisujících úspěšnost firem jsou jejich výkony a schopnost prosadit se na zahraničních trzích. Údaje o výkonech byly zjišťovány z výročních zpráv na serveru justice.cz a ověřovány při rozhovorech. Celkové výkony těchto podniků v roce 2017 činily 18,8 miliardy Kč a pro letošní rok se odhaduje nárůst na 19,8 miliardy Kč. Obrat na zaměstnance tak dosahuje téměř 2,75 milionu Kč. Pro letošní rok hlásí další nárůst výkonů 23 podniků, zatímco 19 spíše stagnaci a 2 firmy očekávají pokles (2 firmy se nevyjádřily). Jak rostoucí, tak stagnující podniky jsou víceméně rovnoměrně zastoupeny ve sledovaných velikostních segmentech. Ze sektorového pohledu stagnuje stavebnictví a roste strojírenská a kovovýroba. Co jednoznačně odlišuje podniky s rostoucími obraty od stagnujících, je produktivita vyjádřena prodejem na jednoho zaměstnance, která v roce 2017 dosáhla 3,414 mil. Kč u rostoucích a 1,866 mil. Kč u podniků, které očekávají stagnaci, či pokles tržeb.

Graf č. 4: Trhy olomouckých firem

Graf č. 5 ukazuje, že navštívené subjekty jsou průměrně exportně orientované vzhledem k poměrně velkému zastoupení stavebních firem a podniků ve službách. Přesto celkem 20 podniků (téměř všechny průmyslové firmy z průzkumu) exportuje minimálně 50 % své produkce, nejčastěji do zemí Evropské unie. Nejdůležitějšími zahraničními trhy jsou a Německo (pro 11 firem) a Slovensko (9). Více než dvakrát byly zmíněny ještě Itálie (7), Polsko (5), Velká Británie (3) a Francie (3).

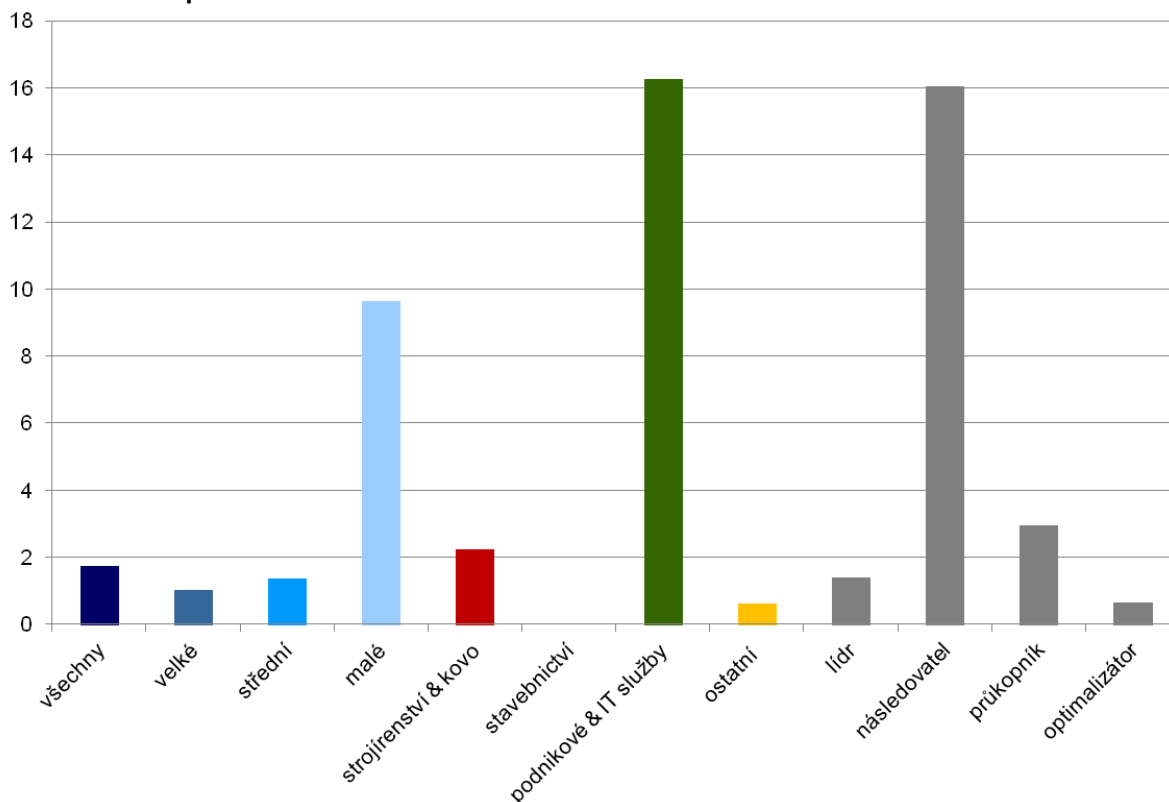
Graf č. 5: Prodeje podle oblastí (v tisících Kč)

3.5 Výzkum, vývoj, inovace

Vlastní vývoj a inovace představují pro podniky čím dál tím důležitější faktor konkurenceschopnosti. Oproti průzkumu v roce 2016 poklesl celkový počet (26) i podíl (56%) firem, které mají zaměstnance ve vývoji. Celkový počet zaměstnanců ve vývoji je 119, což je spíše průměrný výsledek (1,73 na 100 zaměstnanců). Zde je třeba uvést, že jeden z velkých podniků počet pracovníků VaV uvést odmítl s tím, že se jedná o důvěrnou informaci. Zejména proto, že malé firmy byly do průzkumu vybírány s ohledem na jejich zaměření na vývojové aktivity, jeví se tyto téměř 10 pracovníky VaV na 100 zaměstnanců jako nejinnovativnější segment v tomto průzkumu. Celkem logicky je nejvyšší podíl pracovníků ve VaV v sektoru podnikových a IT služeb. Z pohledu firemní strategie je zajímavý malý podíl pracovníků VaV u podniků, které aspirují na pozici lídra. Osm z devíti lídrů je pobočkami společností se sídlem mimo Olomouc a nejpravděpodobnějším vysvětlení je, že funkce VaV zajišťují jiná pracoviště těchto firem.

Graf č. 6: Počet pracovníků ve VaV na 100 zaměstnanců

Přes často uváděné „nevhodné“ zaměření Univerzity Palackého tento průzkum objevil 4 firmy, které s ní na otázkách výzkumu a vývoje spolupracují, což je stejný počet jako s VŠB-TU Ostrava.

Inovační aktivity přinášejí firmám zlepšení kvality výrobků nebo služeb (pro 47,8% dotazovaných), rozšíření sortimentu výrobků nebo služeb (41,3%). Další kategorie: rozšíření trhu nebo zvýšení tržního podílu (13%), zlepšení výrobní pružnosti (13%) a snížení materiálové a energetické náročnosti (13%) mají menší význam. Z těchto hodnocení se částečně vymykají velké firmy, pro které je důležité snížení nákladů práce na jednotku produkce a rovněž kladou větší důraz na snížení materiálové a energetické náročnosti (shodně 22,2%).

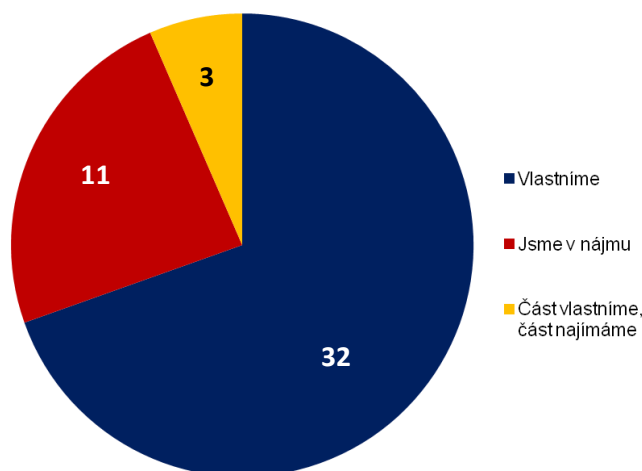
Nedostatek kvalifikovaných pracovníků (28,3%) je hlavním omezujícím faktorem inovačních aktivit. Následují vysoké náklady (13%) a nadměrná ekonomická rizika (13%). Poskytovatelé podnikových a IT služeb si také stěžují na nedostatečně pružné regulace a normy (16,7%) a na malý zájem zákazníků o nové produkty (16,7%).

22 podniků využívá dotační tituly na podporu inovačních aktivit a transferu technologií, 7 jejich využití zvažuje a 17 podniků se k dotacím staví zdrženlivě.

3.6 Nemovitosti a investice

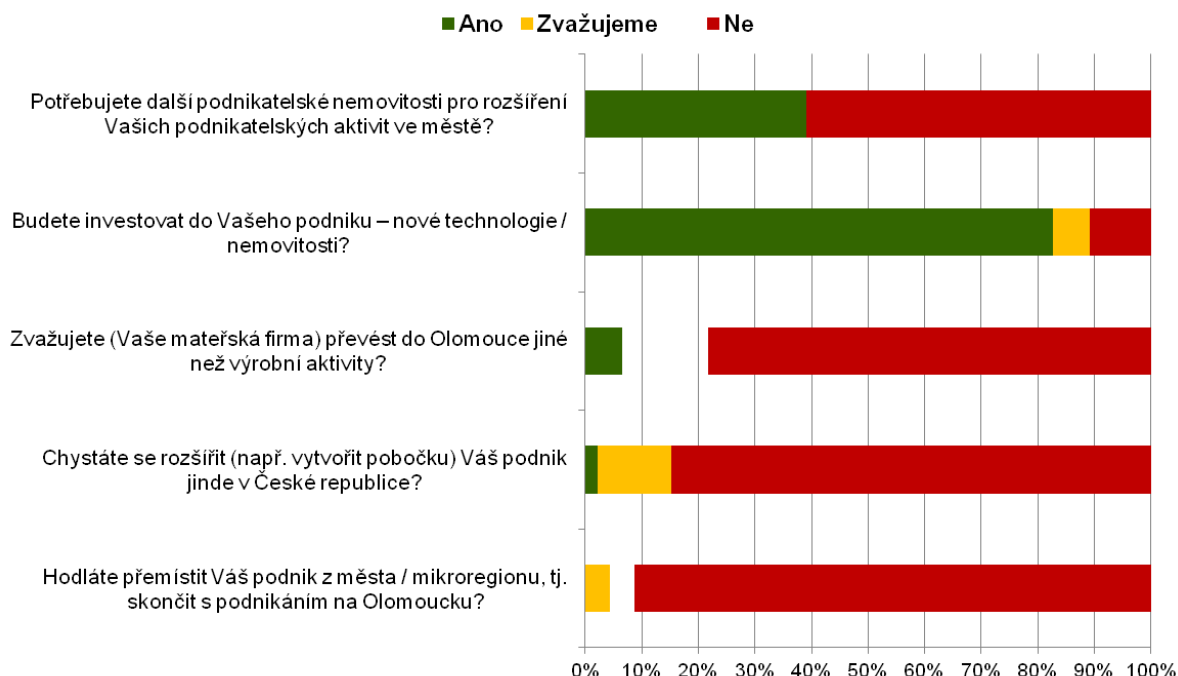
Naprostá většina firem (76%) vlastní nemovitosti pro své podnikání a ostatní (zejména malé firmy) si prostory pronajímají. Celkem 12 firem uvedlo, že bude investovat do nemovitostí pro rozšíření své kapacity. Dle vyjádření dotazovaných v nejbližších letech vznikne cca 10.000 m² výrobních a skladových ploch. Většinou se jedná o rozšíření ve stávajících areálech, případně na pozemcích, které firmy již vlastní. Několik podniků uvedlo, že z důvodů nedostatků pracovníků a prostor uvažují o rozvoji mimo Olomouc. Řada firem připravuje investice do technologií a lepší využití stávajících prostor.

Graf č. 7: Prostory pro podnikání

Graf č. 8 dále ukazuje na silnou připravovanou investiční aktivitu, 38 dotázaných (82,6%) investice připravuje, další 3 firmy (6,5%) je zvažují. V řadě případů se jedná o pravidelné investice do modernizace technologií či rekonstrukce a rozšíření stávajících nemovitostí. Celková výše připravovaných investic přesáhne 1,6 miliardy korun a tyto přinesou kolem 135 pracovních míst. Nejvýraznější investiční aktivitu připravují větší, exportně orientované firmy v kategorii „ostatní průmysl a služby“, které investují téměř 10,5% ročního obrátu (průměr je 8,63%), a také vytvoří většinu z avizovaných nových pracovních příležitostí.

Graf č. 8: Nemovitosti a investice

Tři firmy ve vlastnictví zahraničních investorů uvedly, že jejich mateřské podniky připravují přesun aktivit s vyšší přidanou hodnotou do Olomouce. Realizace dvou relokací je plánována již v příštích dvou letech a je podmíněna dostupností kvalitních kancelářských prostor, resp. tím, že olomoucká pobočka má prioritu v rozvojové strategii mateřské firmy.

Jedna z dotazovaných firem připravuje rozšíření jinde v České republice a dalších šest tuto možnost zvažuje. Dvě firmy uvažují o ukončení podnikání v Olomouci a přemístění podniku do jiné lokality.

Kvalitní ukotvení podniků v regionu rovněž záleží na míře jejich zapojení do místních dodavatelských řetězců a na velikosti podílu dodavatelů z regionu. Většina navštívených firem využívá regionální dodavatele, podíl na celkových dodávkách však obvykle není významný a jejich počet v posledních pěti letech spíše stagnuje či mírně klesá.

Toto je obecný trend, který souvisí se snahou o optimalizaci dodavatelských řetězců u velkých podniků a s tlakem na snižování logistických nákladů. Pouze pět (převážně středních) firem uvedlo, že usilují o zvyšování počtu a podílu místních dodavatelů. Pro většinu ostatních firem není lokalizace jejich dodavatelů zásadní a sledují především kvalitu zboží či servisu (50%) a výhodnější cenu (34,8%). Nespokojenost s kvalitou dodávek (52,5%) nebo s cenou (41,3%) jsou také nejčastější důvody pro ukončení spolupráce s dodavatelem. V takové případě je obvykle nahrazen některým ze stávajících dodavatelů (41,3%) nebo dodavatelem zcela novým (58,7%).

Facilitace navazování obchodních vztahů, např. pořádání match-makingových akcí na propojování dodavatelů a odběratelů z regionu v různých oblastech by proto mohla být cestou, jak podpořit místní subdodavatele a současně zvýšit ukotvení velkých firem v místní a regionální ekonomice.

3.7 Spolupráce s městem

Odpovědi na otázku: „Které aktivity by podle Vašeho názoru měla radnice provádět, aby Vám pomohla v podnikání“ se nejvíce týkaly problematiky dopravy: dopravní koncepce, infrastruktury, obslužnosti a konkrétních problémů podnikatelských lokalit:

- Zlepšit dostupnost zóny Šlechtitelů, nyní jede do města jeden autobus za hodinu;
- Rozšíření cyklostezky na průmyslovou zónu Šlechtitelů, vybudování stojanů na kola s nabíjením pro elektrokola;
- Obchvat z druhé strany města - na Šternberk. Intenzita dopravy se zvyšuje, je potřeba ji řešit,
- Opravujte semaforey v noci a ne ve dne, kdy je dopravní špička;
- Jsme soběstační a nic moc nepotřebujeme. Vyřešit by se ale měla dopravní situace ve městě a výjezd z průmyslové zóny. Křižovatka na Novosadské ulici je špatná, chce to kruhový objezd,
- Dopravní infrastruktura ve městě;
- Zlepšení dopravní infrastruktury v okolí firmy a rovněž i na příjezdu do lokality;
- Nastavit jasnou koncepci v dopravním stavitelství ve městě. Aby se vědělo dopředu, co se kdy a jak bude opravovat;
- Přiblížit zastávku MHD z hlavní silnice až sem. Využily by ji zaměstnanci nejen podniku WEBA, ale nově i podniku OL TRANS, který zde sídlí;
- Napojení průmyslových zón na cyklostezky. Je zde příliš aut;
- Postavit nadjezd nad železničním přejezdem v Holici;
- Postavit most přes Moravu v ulici Václava III;
- Vylepšit místní dopravu do Chomoutova - posílit množství autobusů;
- Více autobusů na Šlechtitelů, chodníky na Šlechtitelů;
- Udělat dostupnější okolní města (Šternberk, Litovel, Uničov). Až tam bude jezdit více spojů než jeden za hodinu a bude pohodlné se do Olomouce dostat, bude se tím moci vyřešit nedostatek pracovníků. Lidé půjdou pracovat do Olomouce, když bude dostupná;
- Odstavné parkoviště v okrajové části města, východní tangenta, severní obchvat;

- Potřebovali bychom nové chodníky před fabrikou, více osvětlit podchod pod mostem - pracuje u nás hodně žen a chodí večer domů. Prostředí není příjemné;
- Lepší značení po městě - řidiči kamionů bloudí;
- Zlepšit dopravní situaci ve městě, ale jinak nic;
- Stav komunikace na ulici Sladkovského, zejména na spojnici s ulicí Holická, je příšerný. Určitě opravit;
- Zlepšit dopravní spojení na Šternberk;
- Dříve byl problém s dopravní obslužností průmyslové zóny Hněvotín. Ale o nápravu se postaral VPG (pronajímatel hal);
- Vyřešit dopravní přístupnost pro kamiony do podniků;
- Zlepšit dopravní dostupnost ve městě a kolem města;
- Více linek MHD do oblasti podnikání (Libušina ul.).

Požadavky týkající se vzdělávání a dostupnosti pracovní síly byly oproti předchozímu průzkumu méně početné, ale i nadále mají vysokou prioritu:

- Zlepšit financování školství, aby měli na technologie;
- Vyšší podpora technického vzdělávání;
- "Produkce" vyššího množství technických pracovníků;
- Podpořit učňovské školství technického charakteru - nyní z 30 učňů nastoupí do oboru maximálně 5;
- Kraj by měl snížit nadbytek gymnázií - dříve sem pokračovala jen hrstka nejlepších absolventů ZŠ, dnes berou téměř každého a tito studenti chybí jinde;
- Podpora učňovského školství - podpora řemesel obecně;
- Na úrovni Kraje by se mělo řešit střední školství - je zde moc gymnázií a chybí prakticky všechny technické profese;
- Podpora technického školství by měla být vyšší;
- Zlepšit dostupnost pracovníků.

Důležitým tématem je i otázka dalšího rozvoje a fungování průmyslových zón ve městě a dostupnosti ploch pro podnikání:

- Informování firem o plánech rozvoje průmyslových zón - diskuze s představiteli města;
- Lepší nabídka průmyslových zón a pozemků;
- Nejvíce bychom si přáli, aby rychle běželo stavební řízení pro výstavbu nové haly;
- Potřebovali bychom přitáhnout přípojku plynu - teď musíme řešit formou zásobníků;
- Žádáme řešit problém s ekologickými emisemi v místě ze společnosti SITA - pach ze zpracování biodpadu, mračna pilin ze zpracování dalšího odpadu;
- Pokud má firma rozvojové nápady, město by mohlo pomoci s hledáním vhodného pozemku;
- Zóna Šlechtitelů se nachází na okraji Olomouce, v blízkosti žijí problémoví obyvatelé. Město by mohlo zvýšit ostrahu zóny a její bezpečnost;
- Zlepšit informování firem o stavebních akcích komplikujících dopravní obslužnost podniků;
- V roce 2007 jsme se dostali do této průmyslové zóny, protože ostatní firmy moc nechtěly v době krize investovat a teď jsme na tom s místem díky tomu dobře.

Celý blok připomínek se týkal organizace veřejných zakázek městem:

- Oslovovat místní firmy přednostně. Výběrové řízení už musí vyhrát firma sama, ale dozvědět se o zakázkách by se měla přednostně firma z Olomouce. Radnice by neměla oslovovat firmy z ostatních měst. Například v Brně a Zlíně se toto neděje. Ostatní ať si to najdou sami;
- Aktivní oslovování místních firem a informování o možných zakázkách. Ostatní ať si to vyhledají sami;
- Více poptávat zakázky na výstavbu inženýrských sítí;
- Kritéria výběru dodavatele neomezovat jen na cenu;
- Hledat cesty k bonifikaci nabídek od potenciálních dodavatelů ze stejného regionu - pro zákazníka je to ve výsledku levnější + peníze se vrací zpátky do místní ekonomiky - prostřednictvím subdodavatelů, zapojených zaměstnanců apod.;
- Zavést ve výběrových řízeních bonifikaci potenciálních dodavatelů, kteří mají vazbu na region;
- Sjednotit formální požadavky na zákaznickově straně k dodávkám - v současnosti mají zástupci různých odborů města odlišné požadavky;
- Realizovat více stavebních zakázek, o něž by se firma mohla ucházet.

Řada návrhů se týkala fungování magistrátu a jeho komunikace a spolupráce s podniky:

- Společná propagace města a podniků – více propagovat místní firmy;
- Město by se mělo chodit ptát samo a často (ne jen jednou za dva roky);
- Nastavit dlouhodobý koncept podpory pro projekty. Coworkingové centrum není výdělečné, ale spojuje dohromady freelancery s potenciálem, což je pro zvýšení konkurenceschopnosti města výhodné. Chtělo by to jednoho člověka, na kterého by se bylo možné obracet s žádostmi o podporu. V současné době je to nepřehledné a rozděleno na několik míst;
- Pořádat networkingové akce pro firmy, aby se lépe poznali;
- Lepší informovanost podnikatelů - vyvěsit něco na úřední desku a tím celou věc ukončit opravdu nestačí;
- Chtěli jsme koupit pozemek/stavbu v naší blízkosti, ale vyhrála jiná nabídka. Konkurent ovšem nakonec koupil nerealizoval a my bychom zájem stále měli, ale o tom, že je objekt znovu v nabídce jsme se nedozvěděli. Firmy skutečně nemají čas dívat se každý den na vývěsní desky jednotlivých úřadů;
- Vznášet poptávky na firmu a informovat o svých potřebách - včetně sponzorských akcí apod.
- Intenzivnější komunikace ze strany města - i směrem na generálního ředitele;
- Lépe řídit dostupnost pracovníků na jednotlivých odborech magistrátu. Jsou odbory, které jsou silně poddimenzované. Přístupovat méně byrokraticky. Každá firma by měla mít svého přiděleného úředníka. Když jde nyní 2x na úřad, vždy je tam někdo jiný, kdo o jeho problému nic neví;
- Jiný styl fungování úřadů. Perfektní by bylo, kdyby úřady fungovali jako v komerční sféře - klientský přístup. Nyní bazírují na hloupostech. Pokud je vše podstatné v pořádku, mělo by to stačit a úřady by neměli trvat na splnění minoritních a mnohdy zbytečných požadavcích;
- Postup Stavebního úřadu je hrozný (byrokracie, délka řízení);
- Dále by bylo vhodné zrychlit rozhodovací proces.

Nakonec byla zmíněna obecná témata podpory podnikání, jako jsou:

- Přísná legislativní omezení z EU ani nerovné podmínky pro levné asijské dovozy není radnice schopna řešit;
- Omezit byrokratickou zátěž a vyslovit podporu rozvojovým projektům;
- Pro získávání zahraničních pracovníků musí dokládat potvrzení, že je v lokalitě dostatek ubytoven. Město by se mělo touto problematikou zabývat a ubytovací kapacity zajistit;
- Uvítali by městskou vyhlášku o čistotě města - před některými hospodami se na zemi válí spousta nedopalků, hospody by měly mít povinnost to uklízet (pod postihem uzavření provozovny);
- Oživení centra - v centru města (Horní náměstí) je málo lidí, nežije to tam, večer a o víkendech skoro vůbec;
- S podnikatelským prostředím v Olomouci jsme spokojeni. Nenapadá nás nic, v čem by mohla radnice pomoci;
- S městem (radnicí) problém nemáme, pokud tam nemusíme chodit;
- Potřebovali by pomoci s nalezením nových zákazníků - jsou přístupní různým formám pomoci;
- V našem podnikání jsme spokojeni se současnou vyhláškou a věříme, že se nic nebude v dohledné době měnit. Oproti jiným městům je to zde lepší;
- Firma je s celostátní působností - vazba na regionální partnery je méně významná;
- Nic. Jsme soběstační a spokojeni.

3.8 Celkový dojem

Na závěr byli zástupci podniků požádáni, aby uvedli nejdůležitější přednosti a nedostatky Olomouce. Jako nejčastěji opakující se pozitivní bod (silné stránky města a okolí) byla uváděna geografická poloha, dobrá dopravní dostupnost města a infrastruktura pro podnikání. Typické odpovědi zahrnují:

- Dobrá dopravní dostupnost z hlediska České republiky a Střední Evropy;
- Dobrá infrastruktura a zajímavé postavení města v ČR;
- Relativně dobrá dopravní infrastruktura ve městě, dobrá dopravní obslužnost (bus stává kousek od závodu, v současnosti řešíme výstavbu nové zastávky přímo před závodem), množství akcí, kde se setkávají podnikatelé z okolí (hlavně díky dobré práci OHK), rychlý růst industriálních zón s úspěšnými podniky;
- Napojení na dálnici;
- Pocházíme odsud. Vzhledem k tomu, že jsme závislí na rychlosti našich dodávek, tak nám vyhovuje geografická poloha a výhoda, kterou nabízí;
- Existují průmyslové zóny. Je zde zpracovatelský průmysl;
- Lokace v rámci ČR je dobrá. Napojení na dálniční síť (tedy pokud zrovna nejsou zavřené vpravo most přes železnici v Holici a vlevo nájezd na dálnici směrem na Přerov). Dobrá infrastruktura (dostatek vody, elektřiny apod.);
- Dopravní dostupnost, podmínky pro logistiku;
- Dobrá dopravní dostupnost, dálnice na Ostravu;
- Dostupnost brownfieldů;
- K dispozici průmyslové zóny;

- Olomouc je perfektně položená, u dálnice (ale dálnice by mohla být průjezdnější) a jsou zde kvalifikovaní lidé. Což v mnoha částech republiky není běžné;
- Je to geografický střed bývalého Československa - výhodné pro logistiku.

Mezi dalšími pozitivy byla již tradičně zmiňována přítomnost univerzity, rostoucí studentská populace a kvalifikovaná a konkurenceschopná pracovní síla ve městě a okolí. Například:

- Univerzitní město, dobré podmínky pro život;
- Je tu univerzita, jsou tu díky tomu chytrí lidé, ale ve špatných oborech;
- Investice do univerzity a fakultní nemocnice. Ale na druhou stranu se jinam neinvestuje (ve stavitelství);
- Dostatek kvalifikovaných lidí (ale díky nynějšímu boomu je jich přechodný nedostatek);
- Tím, že zde není tolik technických firem, tak pro strojírenské firmy není taková katastrofa najít zaměstnance;
- Náklady na pracovní sílu a teritoriální umístění;
- Příjemné místo pro život, kvalitní pracovníci, nižší náklady (ve srovnání s Prahou), dopravní dostupnost po železnici;
- Studenti v Olomouci - oživení.

Za hlavní přednost Olomouce však považují zástupci podniků příjemné prostředí města pro život:

- Olomouc vnímáme pozitivně, všechno zde funguje, včetně MHD, příjemná a klidná oblast, pohodoví lidé;
- Prostedí města - historické centrum, parky, pěkné okolí, docházková vzdálenost téměř všude;
- Hodně se staví, město změnilo svou tvář k lepšímu;
- Město vypadá dobře, pěkné místo k žití;
- Příjemné místo pro život;
- Město je hezké. Jsme zde zavedeni, máme kontakty;
- Klidné město. Málo lidí a velký prostor. Je to blízko na dálnici, celkově je dobrá dopravní obslužnost. Do Prahy jsou to 2 hodiny vlakem;
- Olomouc je perfektní místo k životu. Akorát veliké, s blízkou přírodou;
- V Olomouci je luxusní bydlení, všude se dostane pěšky. Krásné historické centrum, příroda, parky a bezpečnost;
- Dobře se tu bydlí. Olomouc je velmi příjemná, kompaktní. Infrastruktura dobrá;
- Město jako takové má úroveň, historické centrum zaujme;
- Dobré místo pro život. 88 % zakázek máme zde, těžko budeme někam odcházet;
- Nic extra zde nechybí. Dobrá dostupnost MHD, vlaků apod.;
- Rozvoj tramvajových tratí - prodloužení trati na Horní lán je velkým přínosem;
- Díky dceřiné firmě dělají zákaznický den, na kterém se sjede více jak stovka lidí z celého světa. Pobyt v Olomouci je pro tyto lidi přidanou hodnotou;
- Je to strašně moc pěkné město;

- Jeho zákazníci, kteří přijedou do firmy, i jeho nadřazení Olomouc jako město obdivují;
- Město se rozvíjí, je zde kultura;
- Dobré spojení městskou hromadnou dopravou;
- Olomouc je pro nás srdeční záležitost. Bohatá historie, architektura;
- Dobrý prostor pro podnikání;
- Krásné město, dobrý dojem na návštěvníky a partnery;
- Pěkné prostředí;
- Olomouc je pěkné město;
- V Olomouci se dobře žije a město je nádherné;
- Pěkné místo pro život;
- V Olomouci je krásně ...

Některé firmy nakonec uvedly i další, velmi specifické přednosti lokalizace v Olomouci:

- Nízká úroveň konkurence jiných výrobních firem;
- Umístění firmy v Olomouci vyhovuje - je zaběhlé již od 20. let minulého století;
- Olomouc je na tom lépe než jiná města, pokud jde o dostupnost / způsobilost některých specifických dotačních výzev pro firmy;
- Do Olomouce zatím stále přicházejí noví investoři, a stávají se jejich zákazníky;
- Není zde velká konkurence podobných firem;
- Vstřícnost při jednání. Úřady fungují standardně - nejsou problémy;
- Využívání inzerce v Olomouckých listech;
- Ostatní odbory ve městě fungují slušně (autor kritizoval OKR);
- Kladně hodnotíme akce pořádané OK4Inovace (konference Inovace prakticky, představení inovačních voucherů, rychloseznamka);
- Dobrá vyhláška o hazardu. Nulová tolerance nefunguje, o tom už se všichni přesvědčili a současné nastavení je dobré. Věříme, že bude pokračovat i v dalších letech a nic se nebude měnit. Prostředí se navíc samo pročišťuje.

Za slabé stránky Olomouce jako místa pro podnikání byly nejčastěji uváděny nedostatek potřebné kvalifikované pracovní síly a neexistence technické univerzity:

- Chybí technická univerzita, jako je v Brně, Praze a Ostravě. Po absolvování se skoro nikdo do Olomouce nevrátí;
- Obecný problém Olomouce je, že nejsou volní pracovníci s technickým vzděláním. Naší firmy se to netýká, ale jako obecný problém to vnímáme. Olomouc nemá průmyslovou tradici, proto zde není tolik potřebných pracovníků;
- Nízký zájem lidí o kvalifikovanou práci, odlišná (horší) mentalita v plnění pracovních činností proti jiným krajům, riziko vyšších mezd kvalifikovaných pracovníků vlivem center a VaV pracovišť financovaných převážně z dotací, nízký zájem o spolupráci;
- Je tu univerzita, jsou tu díky tomu chytrí lidé, ale ve špatných oborech;

- Chybí technická vysoká škola. Chybí vysokoškolsky vzdělaní technici, ale je také nedostatek strojírensky vzdělaných pracovníků se střední školou nebo učilištěm;
- Devalvace vzdělání, což je celospolečenský problém. Degradace školství;
- Koncepce školství - potlačené učňovské školství;
- Chybí větší podpora technického školství, řemesla (učilišť) i technického středního školství. Už od školek by se měl posilovat technický duch, technické vzdělávání;
- Olomouc není moc město pro podnikání, chybí tu celé skupiny pracovní síly;
- Naši firmu nejvíc trápí špatná úroveň absolventů škol a nedostatek technicky orientovaných profesí. Velké firmy své zaměstnance přeplácejí a to má negativní vliv na platové požadavky všech lidí na pracovním trhu;
- Nedostatek pracovních sil nás v budoucnu omezí ve větším růstu;
- Chybějící pracovní síla (spolu s Libercem má Olomouc největší poměr metrů čtverečních plochy obchodních domů na 1000 obyvatel, lidé pracují v maloobchodě a chybí ve výrobě).

Další výhrady se týkaly dopravní i podnikatelské infrastruktury:

- Chybí velké průmyslové zóny pro možnost lokalizace velké firmy (se stovkami zaměstnanců);
- Malá aktivita ve zřizování a rozvoji průmyslových zón;
- Dodělat obchvat města. Chybí koncepce v plánování dopravních staveb a oprav;
- Stav komunikace vedoucí z Olomouce k nám (Hlubočky);
- Dopravní infrastruktura - sídlíme v tradiční průmyslové zóně, ale kamiony se sem jen těžko dostávají. Bylo by potřeba rozšířit příjezdové komunikace (nikomu to nevadí, žádná obytná zástavba zde není). Parkování kamionů zde také není možné. Jedná se o napojení z ulice U Solných Mlýnů, Sladkovského;
- Dopravní obslužnost. Dobudovat obchvat města směrem na Přerov, Prostějov apod. Cesta autem do Prostějova kolikrát trvá i hodinu;
- Doprava - chybějící obchvaty. Na Hodolanské ulici je sice několik obchodů, kterým by se vysoký provoz mohl líbit, ale zákazníci u nich stejně nezastaví, protože to nejde. Zlepšit dopravní situaci ve městě;
- Odbor koncepce a rozvoje města. Nerespektuje firmu, která zaměstnává 120 lidí. Omezuje nám dopravu. Jejich činnost je nebezpečná, protože o ní neinformují. Zaměstnávám člověka, který každý den kontroluje jejich úřední desku. Podobné problémy jako se zábořem pozemku jsme řešili i při úpravě místní komunikace, kterou různými ostrůvky chtěli předělat tak, aby sem nemohli kamiony. Naštěstí jsem vše dokázal vyřešit;
- Chybějící tangenta - obyvatelé domů z okolí areálu si pak stěžují na hluk, jenž by mohl být odizolován (na násep by se dal využít materiál z haldy v areálu Moravských železáren);
- Část Holic je dopravně nepřístupná část města, zejména pro kamiony;
- Letecká doprava - zlepšit nabídku letů z Mošnova a z Brna. Nyní nám 90% zákazníků přilétá do Vídně. Z Vídně by bylo potřeba lepší spojení. Jezdí tam autobusy, ale málo navazují na letadla. Musíme pro ně jezdit autem, což stojí peníze i čas;
- Vzdálenost letiště s dostatkem destinací - často musíme létat z Krakova.

Nakonec uvádíme další zajímavé komentáře:

- Obecně je zde málo možností pro VaV. Když to srovná s JM nebo MS krajem, tak funkce JIC či TC jsou vynikající. To v Olomouci zcela chybí;
- V kraji chybí obecně podpora podnikavosti. Mladí lidé se raději nechají zaměstnat ve velké firmě, než aby si zkusili podnikání. Přitom malí podnikatelé jsou pro ekonomiku velice důležití;
- Málo zahraničních investic do průmyslu;
- Pomalé rozhodování některých úřadů (ŽP, Stavební úřad);
- Společná prezentace města a podniků zcela chybí. Aby fungovala vzájemná propagace. Má o to město vůbec zájem?
- Region podporuje velké firmy, ale menší firmy zůstávají stranou zájmu;
- Soutěžení o zakázky pouze cenou či nějak (pochybně) jinak. Vazby mezi městem a určitými podnikateli. V Praze je to mnohem lepší, tam už se lidé naučili přemýšlet;
- Chování velkých firem (jako Metrostav či Skanska). Soutěží nejnižší cenou, pak vyhrájí a místní dodavatele sedřou z kůže. Práci často neodvedou dobře, ale na pár let odejdou a zapomene se na to. To si místní firmy nemohou dovolit. Ty by odváděly mnohem lepší práci;
- Preference jiných než místních firem. Jak mají firmy mít chuť podporovat místní kulturu a sport, když zde nedostávají práci?
- Město by mělo přednostně oslovovat místní firmy. Zakázky zajistí pouze klientelismus, s čím se ovšem musí počítat a naučit pracovat;
- Pomalé opravy - např. most u "ruského kostela" - není vidět, že by byl na staveništi čilý ruch. To, že se nestaví odpoledne, v noci nebo o víkendech už je v ČR považováno za normální, ale ono už se na staveništi nepracuje ani ve dne;
- Prodělečný aquapark (a podobné projekty);
- Špatný přístup k malé české firmě oproti zahraničním investorům. Město dává lepší nabídky novým firmám než stávajícím malým českým;
- Parcely pro lidi - není možné si zde postavit rodinný dům, protože všechny parcely skupují spekulanti anebo je město prodává po velkých celcích. Jak si člověk má koupit celý areál např. za 60 milionů? Je to jen pro "někoho";
- Cena bydlení neodpovídá současné situaci. A město přilévá do ohně tím, že nejsou žádné plochy, kdy by bylo možné postavit nové domy;
- Je zde malá nabídka bytů;
- Historické centrum by mělo žít, aby tam po 20 hodině večerní člověk nebyl sám;
- Přísné úřady (úřady by měly mít prozákaznický přístup). Rázie cizinecké policie;
- Není zde nějaká zásadní nevýhoda.

Na úplný závěr bychom chtěli poděkovat všem podnikatelům, kteří byli ochotni věnovat svůj čas tomuto průzkumu a poskytnout cenné informace, hodnocení a nápady. Tyto budou cenným vstupem pro plánování a realizaci rozvojových aktivit města, jejichž nedílnou ambicí nepochybně bude také další zlepšování podmínek pro podnikání v Olomouci.

4 Přehled použitých zkratk

VaV	Věda a výzkum
JIC	Jihomoravské inovační centrum
TC	Technologické centrum (Ostrava)
IT	Informační technologie
JM	Jihomoravský (kraj)
MS	Moravskoslezský (kraj)
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EFTA	European Free Trade Association (Norsko, Švýcarsko, Island a Lichtenštejnsko)
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CNC	Computer Numeric Control / číslicové řízení počítačem, nejčastěji u obráběcích strojů
UPOL	Univerzita Palackého Olomouc
VUT	Vysoké učení technické (Brno)
UTB	Univerzita Tomáše Bati (Zlín)
VŠB-TU	Vysoká škola báňská-technická univerzita (Ostrava)
SOU	Střední odborné učiliště
SPŠ	Střední průmyslová škola
SŠ	Střední škola
ZŠ	Základní škola
MHD	Městská hromadná doprava
OKR	Odbor koncepce a rozvoje
ŽP	Životní prostředí
Kč	Koruna česká